

[Bernhard Baunsgaard]

gøre krav på, er vor nuværende statsminister. Jeg er enig med ham. Jeg synes, det var godt sagt. Jeg ville bare ønske, at de socialdemokratiske ministerier, der har været siden 1970 – de har jo praktisk talt alle været socialdemokratiske ministerier, hvoraf nogle har været ledet af Anker Jørgensen – havde levet op til dette, for så havde vi ikke behøvet at føre denne diskussion i dag.

Jeg vil gerne understrege min påstand om, at dette, at de skal have den behandling, de som mennesker har krav på, ikke er tilfældet på et så alvorligt område som retstilstanden. Jeg minder her om, at folketingets ombudsmand i 1976 – for tre år siden – gjorde opmærksom på det. Ombudsmanden gjorde opmærksom på, at der end ikke fandtes et så elementært led i en normal retstilstand, som at man gjorde det klart for gæstearbejderen eller en anden udlænding, der blev anklaget, og som stod til udvisning, hvad det var, han blev anklaget for, så han havde muligheden for at komme med indsigelser mod anklagen. Jeg understreger, at det er folketingets ombudsmand, der gør regeringen opmærksom på det. Det er ingen påstand fra en eller anden, der kan tillægges et eller andet lavt motiv. Det er den mand, vi har bedt om at følge administrationen, der siger dette til os.

Og tre år efter, kan jeg forstå, har vi omsider modtaget en betænkning, der skal behandle disse forhold, retstilstanden. Men hvad var det? Jeg hørte også noget om, at det var foreløbig nye administrative regler med hensyn til udvisning. Der bliver jeg så nødt til at citere ombudsmanden og sige:

»Det må være min opfattelse, at det i hvert fald, hvis der ikke meget hurtigt gennemføres en ny lovgivning, der indeholder en mere detaljeret vejledning for afgørelsen af de pågældende sager – udvisning – er ønskeligt, at der formuleres administrative retningslinjer.«

Det, man i dag så vil rose sig af, er, at man tre år senere er nået til at tale om administrative retningslinjer, der er bedre. Og det var det, ombudsmanden i 1976 sagde hastede. Jeg tror, han et sted brugte så stærke ord som: »dette kan ikke være rimeligt for en stat, der vil kalde sig en retsstat«.

Jeg vil gerne understrege, for at der ikke skal være nogen tvivl om det, at nu, 3 år senere, må vi være nået så langt, at det, vi får, er et forslag til en ny lov, der ganske klart

siger, at udlændinge, der har opholdt sig med arbejdstilladelse i Danmark, kan man ikke bare smide ud, som om det var en eller anden brugt ting. De må have erhvervet den menneskeret, det er, at de ikke udvises af Danmark uden at have været for en domstol.

Jeg vil også gøre opmærksom på, at da vi i 1972 kom i EF, gjorde EF os opmærksom på, at dansk fremmedlovgivning var så brøstfældig, at det måtte være en betingelse for de øvrige EF-lande, at man gjorde fremmedlovgivningen med hensyn til udvisning bedre. Der måtte i hvert fald være en appelinstans.

Hvad kan vi så konstatere om dette i 1979? Justitsministeriets egen kriminalpolitiske forskningsgruppe kan kort og godt om dette konstatere, at den danske regering administrerer lovstridigt. Det er for ringe, at vi må konstatere det.

Vi står her i eftermiddag og diskuterer et problem, og der er nogle, der kunne tro, at det er et problem, det ville være ganske overordentlig svært for os at klare. Derfor tror jeg, at det vil være nødvendigt at gøre opmærksom på, hvordan forholdene er andre steder. Andre lande i Europa, Schweiz f. eks., har 30 pct. af arbejdskraften som gæstearbejdere. Frankrig har 10 pct., Sverige har 7 pct., og Danmark har under 2 pct. Det er ikke noget enormt stort problem. Vi burde kunne tage os sammen til at ordne det hurtigt. Det drejer sig i Danmark om, at der i alt er 100.000 mennesker, der er fast bosatte her, og som ikke har dansk statsborgerskab. Af disse er knap 1/4 fra de andre nordiske lande, knap 1/4 fra EF-landene, og dem er der andre regler for end for de sidste ca. 50.000, de egentlige gæstearbejdere.

Hvordan behandler vi nu dem? Behandler vi dem på den måde, som vi gerne ville behandles, hvis vi var i deres situation og det var os, der var i et andet land uden at være statsborgere? Jeg må desværre konstatere, at det gør vi ikke. Jeg har gennemgået retsomsrådet, jeg kan anbefale, at man læser en bog, som netop er kommet, af socialministeriets konsulent på området, Karen Andersen. Den hedder »Gæstearbejder, udlænding, indvandrer, dansker«. De følgende bemærkninger bygger på denne bog.

Vi må konstatere, at vi giver for ringe tilbud til de mennesker, vi selv har indbudt her, og hvor vi dengang, da vi indbød dem,